

87 . Voinești | Comuna: Lerești | Județ: Argeș | Punct: Malul lui Cocoș – „Măilătoia” | Anul: 2022

Anul: 2022

Cod RAN: 16935.01

Perioade: Antichitate

Epoci: Epoca romană

Autori: Florian Matei-Popescu, Ion Dumitrescu, Mădălina Sava-Moise

Instituții: Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Muzeul Județean Argeș, Pitești, Muzeul Județean Argeș, Pitești

Nr. autorizatie: 94

Data autorizatiei: 2022-03-17

Raport de cercetare arheologică de la Voinești, com. Lerești, jud. Argeș, Punct: Malul lui Cocoș – „Măilătoia”

Raport

Începând din campania 2020, cercetările arheologice de la Voinești (comuna Lerești, județul Argeș) au fost concentrate în colțul de nord-vest și pe latura de nord a clădirii băilor militare. Prin aceasta, s-a urmărit clarificarea aspectelor legate de planimetria și funcționalitatea încăperilor.

Pe latura de nord a clădirii băilor, în campania 2021, au fost trasate două secțiuni: S6 (29,40 m x 2 m) și S7 (29,40 m x 2 m). Secțiunile au fost orientate Vest-Est și dispuse în capătul suprafețelor Sp. E, Sp. F, Sp. H și Sp. G. Prin intermediul lor s-au degajat parțial structurile unui praefurnium și colțul de nord-vest al încăperii C7.

Reamintim că în campania 2021, secțiunea S6 a intersectat traseul zidului Z22, care închidea în partea de nord încăperea C7. Zidul era realizat din piatră de carieră nefasonată (șisturi) legată cu mortar. El avea o lățime de 0,75-0,80 m. Traseul său a fost întrerupt de șanțul conductei magistrale de alimentare cu apă a orașului Câmpulung (executat în anul 1986). Zidul se continua și la est de șanțul conductei, dar el a fost demantelat din epoca romană. Totodată, s-a observat că, pentru nivelare, peste zidul demantelat a fost depus un strat de lut galben, gros de 0,15-0,20 m. El nu conține urme de arsură. Un alt aspect sesizat, a fost acela că Z22 era suprapus de un zid a cărei orientare era Nord-Sud – Z23. Acesta a fost construit după demantelarea lui Z22 (Fig. 1).

Pe traseul zidului Z23, a fost identificată și o boltă realizată din cărămizi care poate fi legată, desigur, de prezența unei încăperi cu hipocaust. Acest fapt este întărit și de descoperirea in situ și două tuburi ceramice care făceau parte din sistemul de susținere a podelei hipocaustului (suspensura).

Toate aceste situații descrise arată că în partea de est, clădirea băii este extinsă și sunt făcute și unele re compartimentări ale spațiilor[1].

Tot în campania 2021, în partea de vest a S6 au apărut structuri care indicau prezența unui praefurnium. Alte două praefurnia au fost identificate în campaniile precedente pe latura de est a încăperii C1 (praefurnium nr. 1) și pe latura de sud a încăperii C3 (praefurnium nr. 2). Acesta a fost denumit praefurnium nr. 3.

În campania 2022, cercetarea am urmărit degajarea integrală porțiunii din praefurnium-ului nr. 3 aflată în S6. De asemenea, pentru a stabili relația dintre Z21 și Z22, între carourile 4 – 9, martorul dintre S6 și S7 a fost demontat (carourile au fost notate cu cifre arabe, iar suprafețele lor au măsurat 2 m x 2 m).

Praefurnium-ul nr. 3 a fost amenajat pe latura nordică a încăperii C8. Pe zona în care era amenajat, la adâncimea de - 0,80-1,00 m, s-a conturat un nivel de dărâmătură relativ compact, constituit din bolovani, țigle și cărămizi. Sub acest nivel de dărâmătură au fost identificate traseele celor două ziduri pe care se sprijinea bolta praefurnium-ului. Bolta din cărămizi era în totalitate prăbușită.

Amenajarea praefurnium-ului era similară cu a celorlalte două praefurnia, respectiv, cu doi pereți realizați din bolovani legați cu mortar pe care se sprijinea bolta de cărămizi. În cazul de față, în S6, cei doi pereți au fost surprinși pe lungimea de 1,00 m, peretele vestic și de 0,95 m, peretele estic, restul structurii lor se continuau în profilul sudic al secțiunii. Peretele vestic al praefurnium-ului avea o lățime maximă de 1,00 m, iar cel estic de 0,95 m. Cei doi pereți s-au conturat la adâncimea de 0,75-0,86 m, iar vatra a apărut la adâncimea de 1,90 m de la nivelul actual de călcare. Între cei doi pereți, praefurnium-ul avea o deschidere de 0,75 m. Deasupra vetrei, la înălțimea de 0,75 m, începea baza bolții praefurnium-ului. De la această cotă pereții praefurnium-ului se îngustau cu 0,28 – 0,30 m, dimensiune care corespunde cu lățimea peretelui bolții, realizat din cărămizi (Fig. 2 a).

Praefurnium-ul a fost amenajat relativ la jumătatea zidului nordic al încăperii C8 (Z18), situație observată și în cazul praefurnium-ului nr. 1.

Pentru amenajare praefurnium-ului și a accesului la acesta, s-a săpat în pământul virgin o groapă de formă rectangulară. Amprenta ei a fost observată în traseul S6. În profilul de nord al S6, dar și în plan, s-a constatat că ea fost săpată în trepte, adâncimea maximă fiind atinsă la gura de alimentare a praefurnium-ului. Accesul pentru alimentarea praefurnium-ului cu combustibil se făcea prin partea de vest, unde sunt prezente treptele săpate. Aceste au fost realizate prin crușarea stratului de pietriș, iar pentru consolidare au fost folosiți bolovani și cărămizi.

Groapa amenajării s-a conturat la 1,40 m și se adâncea cu încă 0,40 m. Umplutura ei era constituită din pământ amestecat cu foarte mult cărbune și cenușă. Groapa avea o lungime de 2,50 m și a fost surprinsă în S6 pe lățimea de 0,75, suprafața ei continuând în profilul de nord al secțiunii (Fig. 2 b).

În umplutura acestei amenajări au apărut fragmente ceramice și două piese de plumb, având o formă similară cu a unor scoabe. O a treia piesă de plumb a fost găsită la est de praefurnium.

Piese de plumb, mai exact două conducte de plumb, a descoperit în colțul de nord-vest al clădirii băilor și profesorul de istorie de la școala Voinești, Marin I. Bădescu, piese astăzi dispărute[2]. Probabil, și cele trei piese descoperite de noi sunt legate tot de sistemul de alimentare cu apa a băilor (posibil elemente de la conductele de alimentare cu apă).

Zona în care era amenajat praefurnium-ul nu era închisă de un zid de piatră, ci era protejată de o structură ușoară, probabil, un acoperiș susținut pe stâlpi de lemn. De aici, și cantitatea mare de cărbune găsită în umplutura amenajării din fața gurii praefurnium-ului.

O amenajare similară celei din descrise anterior a fost sesizată și în cazul praefurnium-ului nr. 2.

În raport cu frontul nordic al încăperii C7, latura nordică a încăperii C8 era mai retrasă cu 3,60 m; praefurnium-ul și amenajările legate de aceste fiind intercalate în spațiul rezultat între zidul nordic al C8 (Z18) și zidul vestic al C7 (Z21) – Fig. 3a.

În privința relației dintre zidurile de vest (Z21) și de nord al încăperii C7 (Z22), s-a observat că ele se Țes, iar Z22 nu mai continuă și spre vest. Cele două ziduri marchează închiderea încăperii C7 și totodată colțul de nord-vest al clădirii băii (Fig. 3b).

La 2,15 m est față de colțul camerei C7, a fost amenajat un portic. El avea o lățime de 0,85-0,90 m. Fundația pe care se sprijinea acest portic de lemn era realizată din una până la două asize de pietre legate între ele cu lut. Zidul de vest al acestui portic era mai îngust, măsurând 0,65 m, cel de nord atingând în unele puncte lățimea de 0,85 m. Zidul nordic și întreg porticul sunt întrerupe de traseul șanțului conductei magistrale de alimentare cu apă a orașului Câmpulung.

În fața porticului (în partea de nord), mai multe pietre așezate relativ ordonat par a marca un pavaj. Pe acest pavaj au apărut mai multe fragmente ceramice și o cutie.

Relativ o cantitate mare de material arheologic a apărut și în spațiul dintre zidul vestic al camerei C7 și praefurnium-ul nr. 3. Dintre materiale descoperite amintim mai multe fragmente provenind e la o amforă din pastă roșie cu gât cilindric.

Concluzii

În campania 2022, s-a observat că instalația de încălzire a încăperii C8 era alimentată de praefurnium-ul nr. 3. Colțul încăperii C7 reprezintă totodată și colțul nord-vestic al clădirii băilor. Porticul de pe latura nordică marchează intrarea în clădirea băilor.

Deocamdată, în stadiul actual al cercetării, în sectorul de vest, clădirea băii nu pare a fi suferit schimbări de plan. Extinderea clădirii se face spre colțul de nord-est și spre est. Tot în această zonă sunt constatate și reconfigurări. Aceste schimbări de plan nu sunt determinate de vreun eveniment istoric sau distrugerii, ci sunt probabil determinate de nevoia de spațiu. Acel strat de nivelare făcută peste Z22 (demantelat) nu conține urme de arsură.

Bibliografie

- N. Gudea, Der Meseslimes/ Limes-ul de pe Meseș, Zalău, 1997.
- E. Garam, P. Patay, S. Soproni, Sarmatisches Wallsystem im Karpatenbecken, în Regeszteti Fuzetek ser. II no. 23, 1983.
- M. Macrea, Șantierul arheologic Porolissum, în Materiale, VIII, 1962, p. 480-497.
- Al. V. Matei, Limes Porolissensis. O nouă linie de apărare-zid-șanțuri, în AMP, XX, 1996, p. 63-73.
- Al. V. Matei, I. Stanciu, Vestigii din epoca romană (sec. III-V p.Chr) în spațiul nord-vestic al României, Zalău - Cluj Napoca, 2000.
- Al. V. Matei, R. Gindele, Șantierul arheologic Supur-Giorocuta, în CCA, campania 2001, Buziaș, 2002, p. 144.

Note

- F. Matei-Popescu, I. Dumitrescu, Mădălina Sava-Moise, Voinești, com. Lerești, jud. Argeș Punct: Malul lui Cocoș – Măilătoiaia, în Cronica Cercetărilor Arheologice din România, campania 2021, București, 2022, p. 435-441.
- M. I. Bădescu, Complexul roman de la Voinești-Muscel, Câmpulung-Muscel, 2009, p. 60-62, fig. 42-43.

Informații suplimentare online

[Raportul 6955 din cronică.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
